

ЕТАПИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ

Навчання аудіювання як діяльності передбачає формування аудитивних навичок та вмінь, а також удосконалення рецептивних механізмів, які обслуговують цей вид діяльності. Вирішення завдань, пов'язаних із розвитком навичок, сприяє формуванню автоматизованих компонентів акту аудіювання, що скорочує процес упізнавання та ідентифікації мовленнєвих сигналів із доведенням його до рівня одномоментного симультанного впізнавання. Навчання аудитивних умінь повинно сформувати вміння усвідомлювати смисл мовлення з переходом від нижчих до вищих рівнів розуміння. При цьому удосконалення роботи рецептивних механізмів передбачає розширення обсягу оперативної пам'яті учня, розвиток у нього мовленнєвого слуху, зменшення часу внутрішнього промовляння. Матеріалом для навчання слугують мовленнєві одиниці різних типів.

У методичному сенсі навчання аудіювання – це спеціально організована програма дій із текстом, що сприймається на слух. Оскільки така діяльність є внутрішньою, не підлягає спостереженню, то необхідно поступово навчати окремих дій, які є її складовими компонентами [2, с. 42]. Саме ці дії є об'єктом цілеспрямованого формування і розглядаються нами як проміжна мета навчання аудіювання.

Досягнення проміжної мети відбувається поетапно. На кожному етапі формуються відповідні механізми аудіювання мовленнєвих одиниць різних рівнів:

- 1) словоформи, словосполучення, фрази;
- 2) надфразової єдності;
- 3) цілого тексту.

Із допомогою перелічених дій розвивається механізм прогнозування, який відіграє важливу роль у сприйманні мовлення на слух. Розгляньмо докладніше кожен із означених етапів.

Етап навчання аудіювання на рівні фрази передбачає дії, спрямовані на:

- розуміння повідомлень фразового рівня, побудованих на знайомому матеріалі; реакція на почуте – невербальна (дії, символи, тощо);
- розуміння повідомлення з незнайомим мовним матеріалом; реакція на почуте – вербальна (шляхом засвоєння мовленнєвих зразків,

відповідно до теми чи ситуації);

- розпізнавання початку повідомлення і його завершення.

Етап навчання аудіювання на понадфразовому рівні передбачає дії, що забезпечують:

- розуміння монологічного повідомлення такого рівня, побудованого на повністю знайомому матеріалі; реакція на почуте – невербальна або коротка вербальна;
- розуміння мікродіалогів із подальшим визначенням характеру взаємодії партнерів шляхом віднесення сприйнятого діалогу до одного з відомих учням комунікативних (структурно-функціональних) типів мікродіалогів: діалогу-обміну думками, діалогу-волевиявлення, ритуалізованого діалогу.

Етап навчання аудіювання на рівні тексту передбачає дії, за допомогою яких досягається:

- розуміння зв'язного (монологічного) мовлення, побудованого на знайомому матеріалі, шляхом членування тексту на смислові частини або виділення інформаційних точок; реакція на почуте – невербальна (дії, символи і т. і.);

- розуміння повідомлення з незнайомим мовним матеріалом: реакція на почуте – невербальна, або вербальна як у процесі слухання, так і після нього;

- розуміння зв'язного тексту, побудованого тільки на знайомому матеріалі, але такого, що передбачає антиципацію змісту повідомлення по його заголовку, придумування іншого заголовку чи вибір із запропонованих заголовків найбільш прийняттого, вибір одного з наведених після тексту речень, що відповідають або не відповідають змістові аудіюваного матеріалу і т. п.;

- розуміння діалогічного тексту, побудованого на знайомому матеріалі, із завданням на виявлення кількості учасників бесіди, їхніх характеристик; реакція вербальна або у вигляді відповіді на запитання, тесту множинного вибору і т. п.;

- розуміння зв'язного тексту, що містить деякі незнайомі елементи: слова, словосполучення, про значення яких можна здогадатися на підставі співзвучності з рідною мовою (опора на здогадку, мовний досвід); розуміння можна перевірити за допомогою тесту множинного вибору, відповідей на запитання і т. п.;

- розуміння зв'язного тексту з деякими незнайомими елементами, але здогадка про їх значення здійснюється за формальними ознаками з опорою на знання та асоціативні зв'язки в іноземній мові;

- розуміння зв'язного тексту з наявними незнайомими елементами; здогадка про їхнє значення здійснюється за контекстом, з опо-

рою на смислові зв'язки;

• розуміння зв'язного тексту, побудованого переважно на незнайомому матеріалі, але з виділенням спеціальних перешкод із метою подолання їх шляхом перепитувань, прохання уточнити сказане і т. п [1, с. 23].

Варто відмітити, що етапи навчання аудіювання формуються в цілісній системі вправ, які комплексно забезпечують формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок аудіювання.

Отже, навчання аудіювання є ефективним лише за умови поетапного вивчення та практичного тренування окремих комунікативних дій, які є його складниками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ніколаєва, С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
2. Морська Л. І. Теорія та практика методики навчання англійської мови : підручник / Л. І. Морська. – Т. : Астон, 2003. – 248 с.

Анна Скоряк

студентка історичного факультету

Полтавського державного педагогічного університету

імені В. Г. Короленка

Олександр Підгорний

аспірант

Полтавського державного педагогічного університету

імені В. Г. Короленка

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Із того, наскільки вправно мовець уживає фразеологічні одиниці іноземної мови, можна зробити висновок не лише про рівень його мовної компетентності, а й про рівень освіченості, особистісної культури, адже чимало фразеологізмів англійської мови повномасштабно віддзеркалюють колорит історичних епох.

Проблему походження, структури, семантики фразеологізмів різнобічно висвітлено у працях вітчизняних і зарубіжних учених (А. Альохіна, Н. Амосова, М. Ашукін, М. Ашукіна, М. Бабичев, Ш. Дж. Баллі, Я. Боровський, Е. Вартаньян, В. Гончаренко, Х. Джонс, А. Коваль, В. Коптілов, Н. Корж, А. Кунін, Г. Краковецька, Ф. Луцька, Ф. Медведєв, М. Міхельсон, О. Смирницький, інші). Однак, на наш погляд, такий аспект, як інтернаціональний характер фразеологізмів античного походження, є об'єктом особливого дослідницького інтересу.